

Dosarul nr. 3ra-714/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Valerian Lungu, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Valerian Lungu împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Trupelor de Carabinieri privind obligarea eliberării informației și achitarea diurnelor,

împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de Valerian Lungu a fost respins, apelul depus de Ministerul Afacerilor Interne a fost admis, a fost casată hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea admiterii cerințelor înaintate de Valerian Lungu împotriva Ministerului Afacerilor Interne, și în această parte a fost adoptată o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă, iar în rest hotărârea a fost menținută fără modificări,

c o n s t a t ă :

La 07 decembrie 2017 Valerian Lungu, prin intermediul avocatului Sergiu Barbăneagră, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Trupelor de Carabinieri privind obligarea eliberării informației, achitarea diurnelor și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin ordinul DTC 86eg din 15 noiembrie 2002 a fost încadrat în serviciul militar în bază de contract, în cadrul organelor afacerilor interne a Republicii Moldova, Departamentul Trupelor de Carabinieri, Orchestra Model a MAI.

Prin ordinul nr. 235 din 06 decembrie 2016 a fost eliberat din funcția deținută în baza art. 35 alin. (2) lit. m) al Legii cu privire la statutul militarilor nr.162 din 22.07.2005, din propria inițiativă.

Pe parcursul activității sale a efectuat în interes de serviciu mai multe deplasări peste hotarele Republicii Moldova, în componența orchestrei participând la evenimentele culturale, fapt ce se confirmă prin ordinele emise de angajator și datele din pașaport, evidența electronică a traversării frontierei.

Prin cererea din 23 noiembrie 2016 a solicitat achitarea drepturilor legate de deplasările peste hotarele țării în interes de serviciu în perioada anilor 2013–2016, iar prin răspunsul din 10 ianuarie 2017 i s-a comunicat despre imposibilitatea prezentării unui răspuns final în vederea admiterii cerințelor înaintate, fiind solicitată prezentarea documentelor justificative în acest sens.

Astfel, prin cererea adresată Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne la 13 mai 2017 a solicitat să-i fie comunicată informația privind deplasările sale în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016, cu eliberarea în acest sens a copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens, să comunice plățile pentru diurnele achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și a sumei, să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate pentru deplasările sale în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016.

Angajatorul, Departamentul Trupelor de Carabinieri a MAI, i-a comunicat un răspuns evaziv, care nu reflectă situația reală. Or, odată ce normele de diurne sunt stabilite de Guvern, iar angajatorul dispune de informația privind delegarea reclamantului peste hotarele țării, de diurnele achitate și cele neachitate, urma să efectueze calculele necesare, nefiind obligatorie prezentarea altor documente justificative.

Prin refuzul nejustificat de a admite cererea este lezat în drepturile salariale ce decurg din munca prestată în exercitarea funcției și efectuarea deplasărilor în interes de serviciu.

Reclamantul Valerian Lungu a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Trupelor de Carabinieri să comunice informația privind deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016, cu eliberarea în acest sens a copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens, obligarea Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Trupelor de Carabinieri să comunice plățile pentru diurnele achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și sumei, obligarea Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Trupelor de Carabinieri să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate lui Valerian Lungu pentru deplasările angajatului în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016, cât și încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 03 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admis în proces Inspectoratul Trupelor de Carabinieri, în calitate de succesori în drepturi a părții pârâte Departamentul Trupelor de Carabinieri (f.d. 148, 148 verso).

Prin încheierea protocolară din 02 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atras în proces în calitate de terț Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (f.d. 149).

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Valerian Lungu. A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Departamentul Trupelor de Carabinieri

să comunice reclamantului informația privind deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016 cu eliberarea copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens.

A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Departamentul Trupelor de Carabinieri să comunice reclamantului Lungu Valerian plățile pentru diurne achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și sumei. În rest cererea de chemare în judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la 12 noiembrie 2019 Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de apel nemotivată, iar la 21 noiembrie 2019 și Valerian Lungu, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră, a declarat apel împotriva hotărârii din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 153, 155-156).

Prin decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Valerian Lungu și admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea admiterii cerințelor înaintate de Valerian Lungu împotriva Ministerului Afacerilor Interne și în această parte emisă o hotărâre nouă sub formă de încheiere prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă. În rest hotărârea a fost menținută fără modificări.

La 18 mai 2020 (conform ștampilei aplicate pe plicul poștal) avocatul Barbăneagră Sergiu, în interesele lui Valerian Lungu, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea respingerii acțiunii și a deciziei Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie dispusă admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, cu obligarea Ministerului Afacerilor Interne, Departamentul Trupelor de Carabinieri să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate lui Lungu Valerian pentru deplasările angajatului în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016.

În motivarea recursului recurentul a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond sunt neîntemeiate, nefondate și emise cu încălcarea normelor materiale, fiind pasibile de a fi casate.

A menționat recurentul că în cadrul activității au fost achitate careva diurne, acestea însă nu au fost achitate integral și nu corespund deplasărilor efectuate. Or, prin refuzul de a admite cererea de chemare în judecată, este lezat în drepturile salariale ce decurg din munca prestată și deplasărilor în interes de serviciu.

La 16 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat participanților la proces copia recursului depus de Lungu Valerian, reprezentat de avocatul Barbăneagră Sergiu, împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 25 iunie 2020 Ministerul Afacerilor Interne a depus referință prin care a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul depus de Valerian Lungu, or instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și apreciat corect probele prezentate, aplicând corect normele de drept material.

În temeiul art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite

neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

Prin prisma pct. 1 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, iar conform pct. 8 din anexa la dispoziția 1 din data de 18 martie 2020 termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 12 februarie 2020 (f.d. 194, 195-200) în prezența participanților la proces.

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la proces (f.d. 201), fiind recepționată de către Valerian Lungu la data de 05 martie 2020 (f.d. 204), recursul împotriva deciziei instanței de apel fiind expediat de către Barbăneagră Sergiu, în interesele lui Valerian Lungu la 18 mai 2020.

În această ordine de idei, pornind de la faptul că starea de urgență a fost declarată pentru perioada 17 martie 2020 – 15 mai 2020, iar conform anexei dispoziției Comisiei pentru situații excepționale a R. Moldova nr. 1 din 18 martie 2020, termenul de procedură care a început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, constată că avocatul Barbăneagră Sergiu, în interesele lui Valerian Lungu, a declarat recursul în termenul prevăzut de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în completul de 5 judecători.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza instanței de apel, din considerentele ce urmează

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din

oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din materialele dosarului s-a constatat că la 26 decembrie 2016 Valerian Lungu a depus cerere la Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, solicitând achitarea drepturilor legate de deplasările peste hotare, care nu au fost plătite în perioada anilor 2013–2016 (f.d. 28).

Prin răspunsul nr.1/2-L112/16 din 10 ianuarie 2017, Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, l-a informat pe Lungu Valerian că pentru satisfacerea cerințelor din cererea din 26 decembrie 2016, sunt necesare prezentarea actelor justificative care să confirme participarea la evenimentele desfășurate în perioada anilor 2013-2016, precum și creanțele pecuniare invocate (f.d. 31).

Conform cererii din 12 mai 2017, Lungu Valerian a solicitat de la Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI prezentarea informației privind deplasările sale în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016, cu eliberarea în acest sens a copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens; să comunice plățile pentru diurne achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și sumei; să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate pentru deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016 (f.d. 34-36).

Prin răspunsul nr.1/2-L17/17 din 23 mai 2017, Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, a comunicat lui Lungu Valerian că cerințele înaintate în petiția nr. L17/17 din 16 mai 2017 corespund cu cele din cererea anterioară (nr. L112/16 din 26 decembrie 2016), motiv din care satisfacerea cererii este imposibilă (f.d. 63).

Ca rezultat Valerian Lungu, reprezentat de avocatul Sergiu Babăneagră, a înaintat la 07 decembrie 2017 cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri al MAI, solicitând obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne să comunice informația privind deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016, cu eliberarea în acest sens a copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens, obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne să comunice plățile pentru diurne achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și sumei, obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate lui Valerian Lungu pentru deplasările angajatului în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse, fiind admisă parțial, conform solicitărilor reclamantului,

și anume a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Departamentul Trupelor de Carabinieri să comunice reclamantului informația privind deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016 cu eliberarea copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens. La fel a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Departamentul Trupelor de Carabinieri să comunice reclamantului Lungu Valerian plățile pentru diurne achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și sumei. În rest cererea de chemare în judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a concluziona astfel instanța de fond a constatat că răspunsul oferit reclamantului Lungu Valerian de către pârât este unul evaziv și incomplet, ceea ce lezează dreptul reclamantului garantat de art. 5 alin. 2 din Legea cu privire la accesul la informație de a fi informat prompt, corect și clar asupra măsurilor preconizate or, orice instituție publică este îndreptățită și în același timp obligată să informeze asupra treburilor, problemelor publice care țin de competența sa, precum și să informeze cetățenii asupra problemelor personale pe care este competentă să le examineze și asupra cărora este competentă să ia decizii.

A mai menționat instanța de fond că accesul la informațiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activității autorităților/instituțiilor publice, gestionării banilor publici, de stimulare a formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic, ceea ce la caz, a fost încălcat de către pârât prin acțiunea necorespunzătoare a acestuia.

A constatat instanța de judecată că în răspunsurile din 10 ianuarie 2017 și din 23 mai 2017 oferite de către Departamentul Trupelor de Carabinieri nu a fost furnizată informația pe care a solicitat-o Lungu Valerian.

S-a mai reținut că conform pct. 6 din Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.10 din 05.01.2012, delegarea salariatului se efectuează de către conducătorul entității sau altă persoană împuternicită prin aprobarea ordinului, cu indicarea scopului și a termenului delegării, precum și a țării gazdă. Delegarea salariatului pe teritoriul Republicii Moldova se efectuează în baza ordinului sau legitimației de deplasare.

Astfel, instanța de judecată a conchis că în speță, reclamantul nu a prezentat pârâtului actele confirmative, care ar confirma deplasarea efectuată în interes de serviciu, prin urmare nu a îndeplinit condițiile obligatorii întru calcularea și achitarea plăților pentru diurnele neachitate lui Valerian Lungu.

Instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii instanței de fond, a casat hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani în partea admiterii cerințelor înaintate de Valerian Lungu împotriva Ministerului Afacerilor Interne și în această parte a emis o hotărâre nouă sub formă de încheiere prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă. În rest hotărârea a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că Departamentul Trupelor de Carabinieri (în prezent Inspectoratul General de Carabinieri) și Ministerul Afacerilor Interne al R. Moldova, sunt subiecți de drept diferiți, fiind două persoane juridice distincte, dispunând de autonomie managerială și financiară. Astfel, pentru a considera respectată calea prealabilă în privința ambilor pârâți urma a fi depuse cereri

prealabile la sediul ambelor persoane juridice, reclamantul însă, a depus cererile doar către Departamentul Trupelor de Carabinieri (în prezent Inspectoratul General de Carabinieri). Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău a constatat că acțiunea față de pârâțul Ministerul Afacerilor Interne al R. Moldova, nu întrunește condiția de admisibilitate or, nu a fost respectată calea prealabilă în privința pârâțului nominalizat.

Astfel, consideră instanța de apel că instanța de fond corect a respins pretenția reclamantului privind obligarea Ministerului Afacerilor Interne al R. Moldova, Departamentul Trupelor de Carabinieri să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate lui Valerian Lungu pentru deplasările angajatului în interes de serviciu efectuate în perioada anilor 2013–2016.

Totodată a mai notat că apelantul Lungu Valerian nu a probat depunerea raportului în termen de 5 zile, precum și nici nu a argumentat/motivat lipsa îndeplinirii cerințelor legii. În context, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge pretențiile reclamantului Valerian Lungu privind încasarea cheltuielilor de judecată, or reclamantul nu a precizat cuantumul cheltuielilor de judecată suportate și nici nu a prezentat nici un act confirmativ care ar demonstra că a suportat careva cheltuieți.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei, analizând materialul probator anexat la dosar, circumstanțele cauzei, coroborate cu prevederile legale pertinente, reține că, decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural și respectiv, nu poate fi menținută.

Potrivit prevederilor art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

Din materialele dosarului rezultă că Valerian Lungu a activat în organele afacerilor interne a Republicii Moldova, în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri, Orchestra Model a MAI în perioada 05 noiembrie 2002 – 06 decembrie 2016 (f.d. 5-12).

La 26 decembrie 2016 Valerian Lungu a depus cerere pe numele Vice-ministrului al afacerilor interne, comandantul Trupelor de Carabinieri, general maior, Ion Țurcan, solicitând achitarea drepturilor legate de deplasările peste hotarele țării, în legătură cu faptul că nu i-au fost achitate integral pentru perioada anilor 2013–2016 (f.d. 28).

Prin răspunsul nr.1/2-L112/16 din 10 ianuarie 2017, Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, l-a informat pe Lungu Valerian că pentru satisfacerea cerințelor din cererea din 26 decembrie 2016, este necesară prezentarea actelor justificative care

ar confirma participarea la evenimentele desfășurate în perioada anilor 2013–2016, precum și creanțele pecuniare invocate (f.d. 31).

Conform cererii din 12 mai 2017, Lungu Valerian a solicitat de la Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI prezentarea informației privind deplasările sale în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016, cu eliberarea în acest sens a copiilor ordinelor de delegare și altor acte adoptate în acest sens; să comunice plățile pentru diurne achitate pe parcursul activității cu specificarea perioadei și sumei; să calculeze și să achite plățile pentru diurnele neachitate și datorate pentru deplasările lui Valerian Lungu în interes de serviciu efectuate în perioada 2013–2016 (f.d. 34-36).

Prin răspunsul nr.1/2-L17/17 din 23 mai 2017, Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, a comunicat lui Lungu Valerian că cerințele înaintate în petiția nr. L17/17 din 16 mai 2017 corespund cu cele din cererea anterioară (nr. L112/16 din 26 decembrie 2016), iar reieșind din prevederile art. 20 al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19.07.1994, satisfacerea cererii este imposibilă (f.d. 63).

Reieșind din conținutul cererilor adresate de către Valerian Lungu față de Ministerul Afacerilor Interne, Departamentul Trupelor de Carabinieri, cerințele din cererea de chemare în judecată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel, contrar prevederilor art. 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, nu a determinat circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, cât și legea aplicabilă soluționării cauzei, din care considerent actul judecătoresc contestat nu poate fi menținut.

Astfel, art. 70 din Codul muncii prevede că, trimiterea salariatului în deplasare în interes de serviciu poate fi dispusă pentru o perioadă de cel mult 60 de zile calendaristice, în modul și în condițiile prevăzute la art.174–176. Această perioadă poate fi prelungită pentru o perioadă de până la un an calendaristic numai cu acordul scris al salariatului.

Articolul 174 alin. (1) din Codul muncii prevede că, prin deplasare în interes de serviciu se înțelege delegarea salariatului, conform ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, pe un anumit termen, pentru executarea obligațiilor de muncă în afara locului de muncă permanent.

Conform art. 175 din Codul muncii, salariaților deplasați în interes de serviciu li se garantează menținerea locului de muncă (a funcției) și a salariului mediu, precum și compensarea cheltuielilor legate de deplasarea în interes de serviciu.

Conform art. 176 din Codul muncii, în cazul deplasării în interes de serviciu, angajatorul este obligat să compenseze salariatului:

- a) cheltuielile de călătorie tur-retur;
- b) cheltuielile de cazare;
- c) diurna;
- d) alte cheltuieli ce țin de deplasare.

Modul și mărimea compensării cheltuielilor legate de deplasările în interes de serviciu se aprobă de Guvern. Unitățile cu autonomie financiară pot stabili în contractul colectiv de muncă mărimi sporite ale acestor compensații.

Conform art. 354 Codul muncii, se consideră litigii individuale de muncă divergențele dintre salariat și angajator privind: a) încheierea contractului individual de muncă; b) executarea, modificarea și suspendarea contractului individual de

muncă; c) încetarea și nulitatea, parțială sau totală, a contractului individual de muncă; d) plata despăgubirilor în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de către una din părțile contractului individual de muncă; e) rezultatele concursului; f) anularea ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) de angajare în serviciu, emis conform art. 65 alin. (1); g) neeliberarea în termen a carnetului de muncă, înscrierile incorecte efectuate în acesta; h) alte probleme ce decurg din raporturile individuale de muncă.

În context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, constată că instanța de apel a denaturat raporturile juridice relevante speței, or esența litigiului dat sunt drepturile salariale ale lui Valerian Lungu, rezultate din raporturile de muncă, și anume plata diurnelor.

Cu referire la acest aspect, instanța de apel urma să verifice esența pretențiilor lui Valerian Lungu, înaintate la etapa de soluționare prealabilă a litigiului și respectiv la depunerea acțiunii în cauză, prin prisma prevederilor legale indicate de către acesta. și anume Codul muncii, însă cererea de chemare în judecată depusă de Valerian Lungu eronat a fost examinată inclusiv și prin prisma Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV in 11.05.2000.

Instanța de recurs relevă că conform art. 4 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11.05.2000, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Conform art. 5 din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11.05.2000, subiecți ai prezentei legi sînt furnizorul de informații și solicitantul informației.

Furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sînt: a) autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; b) instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; c) persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sînt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale.

Pot solicita informații oficiale, în condițiile prezentei legi: a) orice cetățean al Republicii Moldova; b) cetățenii altor state, care au domiciliul sau reședința pe teritoriul Republicii Moldova; c) apatrizii stabiliți cu domiciliul sau cu reședința pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 6 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11.05.2000, în sensul prezentei legi, informații oficiale sînt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

Astfel, instanța de recurs conchide că caracterul cererilor recurentului din 26 decembrie 2016 și 12 mai 2017 atribuie aceste cereri la categoria cererilor înaintate în contextul soluționării litigiului individual de muncă, pentru examinarea căroră, Codul muncii instituie procedura care reglementează aspectul respectiv, or solicitările

lui Valerian Lungu nu pot fi atribuite la capitolul informațiilor oficiale în sensul art. 6 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11.05.2000.

Conform răspunsului nr.1/2-L17/17 din 23 mai 2017, Departamentul Trupelor de Carabinieri al MAI, a comunicat lui Lungu Valerian că cerințele înaintate în petiția nr. L17/17 din 16 mai 2017 corespund cu cele din cererea anterioară (nr. L112/16 din 26 decembrie 2016), iar reieșind din prevederile art. 20 al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19.07.1994, satisfacerea cererii este imposibilă (f.d. 63).

Respectiv, instanța de recurs menționează că conform art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare nr. 190-XIII din 19.07.1994 (în vigoare la data depunerii cererii), prezenta lege nu se extinde asupra modului de examinare a petițiilor, prevăzut de legislația de procedură penală, de procedură civilă, de procedură de executare, cu privire la contravențiile administrative, precum și de legislația muncii.

Astfel instanța de apel, urmează să țină cont și de acest aspect în cadrul reexaminării cauzei.

Reieșind din circumstanțele expuse, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, nu a stabilit caracterul raportului juridic dintre părți, cât și legea aplicabilă soluționării cauzei, limitându-se doar la aspectele constatate de către prima instanță.

La caz, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Totodată, instanța de apel urma să clarifice chestiunea privind calitatea părților la proces, or în cererea de chemare în judecată Ministerul Afacerilor Interne este indicat ca pârât, reclamantul formulând cerințe inclusiv și față de acesta, iar în ședința de judecată din 02 septembrie 2019, după cercetarea materialelor cauzei, instanța de judecată a pus în discuție posibilitatea atragerii în calitate de terț a Ministerului Afacerilor Interne, ca entitate care duce evidența diurnelor, iar prin încheierea protocolară din 02 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 205 din Codul administrativ, a fost atras în proces în calitate de terț Ministerul Afacerilor Interne (f.d. 149). Astfel în vederea înlăturării divergențelor apărute instanța de apel urmează să clarifice și acest aspect.

În situația în care instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare tuturor circumstanțelor cauzei prin prisma materialului probator și a normelor de drept materiale ale raportului juridic litigios, instanța de recurs conchide asupra imposibilității de a se pronunța asupra fondului, motiv ce impune casarea deciziei instanței de apel cu remiterea la rejudecare.

În baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, instanța de recurs nu poate adopta o soluție finală, întrucât lichidarea lacunelor depistate în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, de aceea cauza urmează a fi reexaminată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

Din considerentele arătate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de către Valerian Lungu, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră.

Se casează integral decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Valerian Lungu împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Trupelor de Carabinieri privind obligarea eliberării informației și achitarea diurnelor, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Victor Burduh